

Афанасьева Розалия Сменовна
Учитель начальных классов
МБОУ “Нюрбинская многопрофильная
гимназия им.Ст.Васильева”
г.Нюрба, Нюрбинский район
“Технологическая карта урока родного языка
на тему “Дабааһын аат.Хатылааһын”, 4 класс.

САХА ТЫЛЫН УРУОГУН ТЕХНОЛОГИЧЕСКАЙ КААРТАТА

Кылаас: 4 «б»

Уруок тиэмэтэ: Дабааһын аат

Уруок тиибэ: Саҥа билиини арыйар уруок

Уруок сыала: 1. Дабааһын аат өйдөбүлүн салгыы кэнэтии

2. Дабааһын ааты атын тыллартан арааран билии, ыйытыгы туруоруу, этиигэ тутта үөрэнии

3. Оҕолор ырытар, толкуйдуур дьоһурдарын сайыннарыы

Үөрэх биридимизэтин үөрэтии түмүгэ

Тустаах үөрэх биридимизэтин үөрэтии түмүгэ:

- Дабааһын ааты булар, ыйытыгы туруорар.
- Дабааһын аат түһүгүнэн уларыбатын билэр.
- Дабааһын ааты аат тылы кытта ситимниир.
- Ыйытыга эппиэттиир, бэйэ санаатын этэр.
- Быһаарыылаах тылдытынан сатаан үлэлиир, билбэт тылын суолтатын чопчулуур.

Үөрэх сатабылларын сайыннарыы түмүгэ:

Билэр-көрөр сатабыл:

Билбыт үөрүйэбин, сатабылын, билиитин бэрэбиэркэлэнэр, ситиһиитин сөпкө сыаналанар. Үөрэх матырыйаалын туһунан бэйэтин санаатын этэр, билиитин, тус сайдыытын сөпкө сыаналанар.

Ытык өйдөбүллэри инэриин түмүгэ:

Үөрэххэ интэриэстээх, баҕаран туран үөрэнэр, үөрэх олоххо суолтатын өйдүүр, инникитин ким буолуон баҕарарын сабаҕалыыр.

Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл:

Үөрэнээччи бэйэтин үлэтин тэринэр, дьобурун сайыннарар, туруоруммут соруктарын былаанныыр, хонтуруолланар, ситиһэр көдүүстээх ньымалары, үлэтин түмүгүн сыаналанар. Бэриллэр ыйытылары, соруудахтары өйдөөбөтөбүнэ быһаарсар, быраабылалар, табылыыссалар көмөлөрүнэн тугу билбитин туһунан санаатын этэр.

Бодоруһар сатабыл:

Бииргэ үөрэнэр доҕорун, дьону кытта сатаан алтыһар, кэпсэтэр, араас түгэннэргэ кэпсэтиһэр киһитин сэнээрэр, санаатын болҕойон истэр, убаастабыллаахтык сыһыаннаһар, бииргэ алтыһан үлэлиир.

Сүрүн өйдөбүллэр: Даҕааһын аат, даҕааһын аат сыһыарыта.

Туттуллар тэриллэр: учебник 1 чааһа, компьютер, экран, презентация.

Уруок хаамыта

Уруок түһүмэхтэрэ	Учуутал уруокка дьарыга	Үөрэнээччилэр уруокка дьарыктар	Үөрэх дэгиттэр үөрүйэхтэрэ
1.Тэрээһин чааһа Сыала: уруокка бэлэмнэнии	Уруокка бэлэмнэниини тэрийэр. Бэйэ-бэйэни кытта эбэрдэлэһии. - Төрөөбүт төрүт тылбытын үөрэтэр-чинчийэр уруокпутун саҕалыыбыт.	Учууталы кытары эбэрдэлэһии, үлэлиир турукка киирэллэр	Ытык өйдөбүллэри инэриин: Үөрэххэ интэриэстээх, баҕаран туран үөрэнэр, үөрэх олоххо суолтатын өйдүүр.
2.Ситиһии төрүүтүн олохтоохун Сыала:	Ситиһии төрүүтүн олохтуур. 1) Дуоскаҕа суруллубут тыллары ааҕы Бүгүн_____күн буолла. тыал үрэр.	Толкуйга киирэллэр. Көппүт тыллары булаллар. Ыйытыларга эппиэттииллэр.	Тустаах үөрэх биридимииэтин үөрэтиин түмүгэ: Саһа чааһын туһунан уопсай өйдөбүлү билэр.

билиини ыларга бэлэмнэни	_____хаар сири-дойдуну бүрүйдэ. 2) Ыйытыыларга эппиэттээһин - Ханнык тыллар көппүттэрий (тымныы, күүстээх, манан). Биридимиэт тугу гынарын көрдөрөр тылларый		Бэйэни салайынар дьаһанар сатабыл: Үөрэнээччи бэйэтин үлэтин тэринэр, дьоһурун сайынналар, туруоруммут соруктарын былаанныыр, хонтуруолланар
3.Үөрэтэр соругу туруорунуу Сыала: уруок тиэмэтин, сыалын быһаарыы	Уруок тиэмэтин уонна соруктарын буларга көмөлөһөр. - Дабааһын аат хайдах үөскээбитэ буолуой? - Дабааһын аат ханнык сыһыарыылартан үөскүүрүн билэбит дуо? - Уруокпут тиэмэтэ туох диэн буолар? - Дьэ оччоҕо биһиги бүгүн туох сананы билэр эбиһпитий? - Уруокпут сыала хайдах буолуой?	Уруок тиэмэтин билсэллэр, уруок сыалын, соругун туруораллар. Ыйытыыларга эппиэттииллэр	Билэр-көрөр сатабыл: Хайдах үлэлиэхтээгин былаанныыр. Уруокка үлээлиир сыалы-соругу таба туруорунар.
4.Сага билиитин үөрэх дэгиттэр дьайыыларыг ар туттуу Сыала: сага билиини ылыы, ырытыы	Сага тиэмэҕэ үлэни тэрийэр. - Дабааһын аат –чаан, -тыны, -сыар, -лаахай сыһыарыы көмөтүнэн үөскүүрүн үһүс кылааска үөрэппиппит. Нууччалыы суруллар дабааһын аат олоҕор ханнык аһаҕас дорҕоон суруллары (олоҕор биир эмэ кэлин аһаҕас дорҕоон баар буоллабына , сыһыарыыта –ай, отгон наар илин аһаҕас буоллабына –эй). Бу тыллары састаабынан ырытын: Күөх+түнү, кэрэ+чээн, орто+һуор, мааны+лаахай. 1 эрчилли стр. 99. Тэтэрээккэ суругунан үлэни тэрийэр. Тыл ситимин түһүгүнэн уларыталлар, сыһыарыытын бэлиэтииллэр. - Тугу бэлиэтии көрдүгүт? (дабааһын аат түһүгүнэн уларыбат). 4 эрчилли стр 100. Утары суолталаах тыл ситимин суруйуу. - Үлэбитин бэрэбиэркэлиибит.	Сага тиэмэҕэ үлэлииллэр. Ыйытыыларга эппиэттииллэр. Тыллары састаабынан ырыталлар. Тэтэрээккэ суругунан үлэлииллэр. 4 эрчиллиини толороллор. Үлэлэрин пааранан бэрэбиэркэлииллэр.	Тустаах үөрэх биридимиэтин үөрэтин түмүгэ: Дабааһын ааты булар, ыйытыы туруорар. Сахалыы таба суруйуу, сурук бэлиэтинэн ырытар быраабылаларын тутуһар. Билэр-көрөр сатабыл: Үлэ хаамыытын хайдах салайан иһэрин кэтээн көрөр. Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл: Үөрэх дьарыгын сыалын уонна соругун өйдүүр, сөптөөх ньымалары булан туттар, туһанар. Сорудах толоруллар былаанын бастаан учуутал көмөтүнэн, онтон бэйэтэ онорор,

	5 эрчиллийн стр 100. Нууччалыг дажаахын аат сыһыарыгын ситэрэн суруйуу. - Ханник быраабыланы билихтээхпитий? (ологор биир эмэ кэлин аһаас доргоон баар буоллагына, сыһыарыта –ай, огтон наар илин аһаас буоллагына –эй).	5 эрчиллийн толороллор. Утары суолталаах тыл ситимин суруйаллар.	бэрэбиэркэлэнэр. Бодоруһар сатабыл: Учуутал уонна табаарыстар ыйытыларыгар сирдээхтик эппиэттиир, кэпсэтии сиэрин тутуһар.
5.Сыннаалан чааһа Сыала: хамсаны көмөтүнэн эти-хааны уһугуннары.	Сыннаалан чааһын тэрийэр. Оһуор үнүүтүн хамсаныларын толоруу.	Оһуор үнүүтүн хамсаныларын толороллор.	Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл: Сылааны таһаарар, салгы үлэбэ бэлэмнэнэр.
6.Билиилэрин чингэтии уонна хонтуруолланы Сыала: сага билиини чингэтии уонна хонтуруолланы.	Ылбыт билиилэрин чингэтэргэ үлэни тэрийэр. 10 эрчиллий стр 101. Сыһыарылары ситэрэн, тыллар ситимнэрин онорор. 11 эрчиллий стр 101.Тиэкистэн дажаахын ааттары булан суруйуу.	10 эрчиллий. Сыһыарылары ситэрэн, тыллар ситимнэрин онороллор. 11 эрчиллий. Тиэкистэн дажаахын ааттары булан суруйаллар.	Тустаах үөрэх биридимэтин үөрэтии түмүгэ: Үөрэх соругун туруорар, ону ситиһэргэ бэйэтин үлэтин тэрийэр. Билиитин хонтуруолланар, албастарын булар, көннөрөр.
7.Бэйэни сыаналаны Сыала: үөрэнээчи бэйэтин үлэтин сыаналааһыны н тэрийи.	Үөрэнээчи бэйэтин дьарыгын сыанабылын тэрийэр. Сыанабыл туруоруу: - Мин бүгүнгү уруктан биллим... - Ордук интэриэһинэй сорууда... - Билигин мин сатыбын ... - Мин ыарырбаттым...	Сыанабыл туруоруналлар.	Тустаах үөрэх биридимэтин үөрэтии түмүгэ: Бэйэтин ситиһиитин, кыабын сыаналанар, хонтуруолланар.
8.Дьибэ үлэ	Дьибэ үлэни быһаарар. Стр 99 2, 3 эрчиллий. Дажаахын ааттары суруй.	Дьибэ үлэни суруйаллар.	Билэр-көрөр сатабыл: Атын предметэргэ ылбыт билиитин сатаан ситимниир.

9.Түмүк, рефлексия Сыала: уруок түмүгүн быһаарыы.	Уруок түмүгүн быһаарыыны тэрийэр. - Бүгүгнү уруокка туох сананы биллин? - Оҕолоор, бүгүгнү уруокпут сыалын ситистибит дуо? Туох түмүгү оностунабыт?	Оҕолор санааларын этэллэр.	Тустаах үөрэх биридимиятин үөрэтии түмүгэ: Ыйытыыга эппиэтиир, сэхэргэхэр. Бодоруһар үөрүйэх: Тугу саныырын араас өттүнэн үчүгэйдик ырытар, атын киһи санаатын өйдүүр.
---	--	----------------------------	---